

Bosansko-hercegovačka
integrativna dječja i adolescentna
psihoterapijska Asocijacija

EDUKACIJA IZ INTEGRATIVNE PSIHOTERAPIJE

PLAN I PROGRAM EDUKACIJE

Mirela Badurina

BHIDAPA U SARADNJI SA IPSA-INSTITUT ZA INTEGRATIVNO PSIHOTERAPIJO IN SLOVENIJA I
EUROCPS - EUROPEAN INSTITUTE FOR PSYCHOTHERAPEUTIC STUDIES UK & FRANCE |
EMERIKA BLUMA 9, 71000 SARAJEVO

Bosansko-hercegovačka
integrativna dječja i adolescentna
psihoterapijska Asocijacija

EDUKACIJA IZ INTEGRATIVNE PSIHOTERAPIJE

PLAN I PROGRAM EDUKACIJE

BHIDAPA

© Program i plan edukacije BHIDAPA – dr.sc. Mirela Badurina

prilagođen prema:

Diploma in integrative psychotherapy EUROPCS – Ken Evans, PhD and MSc Joanna Hewitt Evans

Priručnik IPSA – Prof. dr. sc. Gregor Žvelc i doc. dr. sc. Maša Žvelc

(2021)

Sadržaj

Uvod.....	4
Nosilac edukacijskog programa iz integrativne psihoterapije.....	6
Filozofska osnova edukacije.....	7
Uslovi za upis u edukacijski program	9
Programski zahtjevi	9
1. Učešće na modulima:.....	9
2. Klinička praksa:.....	10
3. Redovna supervizija:.....	10
4. Uključenost u redovnu ličnu psihoterapiju:	10
5. Pismeni radovi i ispiti:	10
6. Iskustvo u ustanovama mentalnog zdravlja	10
7. Pridržavanje etičkog kodeksa:.....	11
Sadržaj edukacijskog programa iz integrativne psihoterapije	12
Prva godina - osnovna godina.....	13
CILJEVI PRVE GODINE:	13
TEME:	13
Druga godina	14
CILJEVI DRUGE GODINE:	14
TEME:	14
Treća godina	15
CILJEVI TREĆE GODINE:	15
TEME:	15
Četvrta godina.....	16
CILJEVI:.....	16
TEME:.....	16
Peta godina (neobavezno)	18
CILJEVI:.....	18
Specifična područja uključena u edukaciju	19
Struktura edukativnih vikenda	19
Vremenski okvir cjelokupnog nastavnog plana i programa.....	20
Aranžmani	20
Metode edukacije	20
Iskustvene metode	21
Integracija teorije i integracija unutar terapeuta.....	21

Postupci ocjenjivanja:	22
Završni postupci ocjenjivanja (diploma iz integrativne psihoterapije)	23
Pismeni ispit – diplomski rad	23
Usmeni ispit	24
Procjenitelji uključeni u oba postupka procjene	24
Certifikati po završetku studija	24
PROFESORI UKLJUČENI U PROGRAM	25
OSNOVNE REFERENCE	26

Uvod

BHIDAPA je započela s radom 11.12.2014., na adresi Radnička 70 c, kao odgovor na rezultate istraživanja o problemima mentalnog zdravlja djece i adolescenata na našem području, jasnim uvidom koji govori da je najveći deficit stručnjaka iz oblasti mentalnog zdravlja razvojne dobi i pokazateljima WHO, s ciljem pokretanja specijaliziranog edukacijskog programa iz integrativne psihoterapije i savjetovanja za djecu i mlade na području Bosne i Hercegovine.

BHIDAPA, 2015. godine pokreće, u dijelu primarne prevencije, prvi edukacijski program iz integrativne psihoterapije i savjetovanja djece i adolescenata koji se bazira na razvojnom pristupu djeci i mladima inkorporirajući humanistički i integrativni pristup usklađen sa novim spoznajama iz područja neuroznanosti uz vodstvo Prof.dr.sc. Dubravke Kocijan Hercigonja, dr.med. neuropsihijatom i psihoterapeutom za djecu i mlade, u saradnji sa Institutom D.O.M. Do sada su upisane četiri generacije edukanata. Tri generacije edukanata uspješno su položile završni ispit i time stekle europski certifikat ovjeren od EIATSCYP-a.

6.4.2016. godine u Antwerpenu postajemo ravnopravni član europskog interdisciplinarnog terapijskog servisa za djecu i mlade (EIATSCYP) i prvi europski akreditovan edukacijski program iz oblasti integrativne psihoterapije i savjetovanja djece i adolescenata u Bosni i Hercegovini.

Godine 2017. odlukom Skupštine BHIDAPA-e, statut Asocijacije se proširuje sa glavnim ciljem dosezanje najvećih standarda u poštivanju Konvencije o pravima djeteta.

U maju 2018. godine po modelu i uz nesebičnu podršku djelatnika Poliklinike za zaštitu djece i mladih grada Zagreba na čelu sa ravnateljicom Prof. dr. sc. Gordanom Buljan Flander, kliničkim psihologom i psihoterapeutom, BHIDAPA otvara prvi Interdisciplinarni terapijski centar za zaštitu zdravlja djece, mladih i obitelji u BiH.

Od 18-21 OKTOBRA 2018. godine, održan je Prvi Kongres dječije i adolescentne psihoterapije- "Mjesto psihoterapije u očuvanju zdravlja i dobrobiti djece i adolescenata" koji je imao za cilj istaći postojanje potrebe za povećanjem svjesnosti svih stručnjaka iz oblasti zdravstva, socijalne zaštite, obrazovanja i pravosuđa o važnosti multidisciplinarnе i intersektoralne saradnje u očuvanju zdravlja i dobrobiti djece i adolescenata.

U 2019. godini pokrenuli smo Prvi Internacionalni znanstveno-stručni časopis: "Psihoterapija u očuvanju zdravlja i dobrobiti djece i adolescenata". Časopis omogućava prikaz izvornih

znanstvenih članaka, preglednih članak, stručnih članaka i studije slučaja iz različitih oblasti koji teže očuvanju zdravlja i dobrobiti djece i mladih. <http://journal.bhidapa.ba/>

BHIDAPA potpisuje suradnju s Rektoratom Univerziteta i Medicinskim fakultetom Univerziteta u Zenici 12.2.2019. godine, s ciljem uvođenja obrazovnog programa u području dječje i adolescentne psihoterapije i savjetovanja u formalno obrazovanje. Prvi edukativni program stručnog usavršavanja zdravstvenih suradnika u području psihoterapijskog savjetovanja za djecu i adolescente započeo je 25.10. 2019. godine na Medicinskom fakultetu Univerziteta u Zenici u saradnji sa Federalnim ministarstvom zdravlja i Projektom mentalnog zdravlja - XY Asocijacija.

Pravilnik o profesionalnom razvoju zdravstvenih saradnika u području psihoterapijskog savjetovanja za djecu i adolescente objavljen je u Službenim novinama 06.02.2019., a stupio je na snagu 14.02.2019. godine

Sredinom 2019. godine, BHIDAPA je podnijela aplikacionu formu Evropskoj Asocijaciji za Integrativnu psihoterapiju – EAIP <http://www.euroaip.eu/>, za punopravno članstvo i sticanje statusa Evropski akreditovanog Instituta za Integrativnu psihoterapiju. Nakon ispunjavanja kriterija određenih aplikacionom formom, formirana je komisija za pregled edukacijskog programa, s ciljem uvida u zadovoljavanje evropskih standarda.

Od 10. do 13.12.2019. godine naš Edukacijski centar posjetila je komisija EAIP-a. Ugostili smo predsjednika Evropske asocijacije za Integrativnu psihoterapiju, Brunu Van den Bosch-a i članicu upravnog odbora EAIP-a, Hilde Vleugels.

Komisija je ocjenjivala: kvalitet objekta i opreme za održavanje edukacije, odobrenje od nacionalnih pravnih subjekata, vođenje finansija, dokaz da BHIDAPA provodi edukaciju pet godina, dokumentaciju po evropskim standardima, edukacijski program uključujući metodologiju izvođenja nastave i teorijska područja, kompetentnost profesora, individualnih terapeuta i supervizora, vođenje studentske dokumentacije, te kvalitet interdisciplinarnе i intersektoralne saradnje.

Tokom ove posjete, tri članice edukacijskog tima BHIDAPA-e položile su završni ispit za Evropski akreditovane trenerice iz Integrativne psihoterapije za djecu, adolescente i odrasle, a to su: doktorantica Đana Lončarica, psiholog i psihoterapeut, Sabina Zijadić Husić, psiholog i psihoterapeut, i dr.sc. Mirela Badurina, psihoterapeut.

Zvanični akreditivi BHIDAPA-i su uručeni u oktobru, 2020. godine na online godišnjem zasjedanju Skupštine Europske Asocijacije za Integrativnu psihoterapiju.

Kao odgovor na vanredne okolnosti izazvane pandemijom Covid-19, BHIDAPA u saradnji sa UNICEF-om i uz podršku USAID-a kreira i implementira Projekat Virtualne krizne intervencije „Ovdje & Sada“. Edukacija ima za cilj osnažiti profesionalce iz centara za mentalno zdravlje, centara za socijalni rad i odgojno-obrazovnih institucija u primjeni virtualnih/telefonskih kriznih intervencija i tretmana u radu sa djecom, mladima i obiteljima poštujući standarde o zaštiti djece, tokom i nakon pandemije Covid-19. Specifični cilj Projekta je jačanje multidisciplinarnе mreže stručnjaka u BiH.

Drugi Internacionalni Kongres Dječje i Adolescentne Psihoterapije pod nazivom: "Značaj i mogućnosti psihosocijalne podrške u zaštiti djece i mladih, u doba i poslije Covid-19 pandemije" održan je od 2.12. do 4.12.2020. godine sa ciljem razmjene iskustava, istraživanja, primjera dobre prakse, kao i unapređenje razumijevanja o uticaju pandemije na mentalno zdravlje i psihosocijalnu dobrobit djece i mladih.

U septembru 2021. godine BHIDAPA pokreće prvi evropski akreditovan program iz Integrativne psihoterapije.

Nosilac edukacijskog programa iz integrativne psihoterapije

BHIDAPA je nosilac edukacijskog plana i programa za integrativnu psihoterapiju, od decembra 2019. godine.

Program edukacije se realizuje u skladu sa standardima Evropske asocijacije za Integrativnu psihoterapiju (European Association for Integrative Psychotherapy - EAIP) i Evropske asocijacije za psihoterapiju (European Association for Psychotherapy - EAP), a u saradnji sa: Evropskim centrom za psihoterapijske studije (European center for psychotherapeutics studies - EUROPCS) sa sjedištem u Normandiji i Engleskoj, Institutom za Integrativnu psihoterapiju i savjetovanje (Institut za integrativno psihoterapijo in svetovanje – IPSA), te programom Srpskog udruženja za Integrativnu psihoterapiju (SUIP).

Edukacijski program obezbijedjuje sticanje nacionalne diplome Integrativnog psihoterapeuta

koju izdaje BHIDAPA, koja diplomantima omogućava dobicanje certifikata Evropske asocijacije za Integrativnu psihoterapiju (EAIP) i certifikata Evropske asocijacije za psihoterapiju (EAP).

Proces sticanja znanja i vještina iz oblasti Integrativne psihoterapije obuhvata kompletan trening program koji traje najmanje četiri godine. Program je prilagodjen aktuelnom kontekstu i pokazao se efikasnim i korisnim u odnosu na preporuke i zahtjeve relevantnih organizacija u oblasti mentalnog zdravlja.

Filozofska osnova edukacije

Integrativna psihoterapija temelji se na literaturi o integrativnoj psihoterapiji i relacijskoj psihoterapiji (Erskine 1997, 2015; Erskine i Moursand, 1988; Evans i Gilbert, 2005; Greeberg, 2015; Greenberg i Paivio, 2003; Safran i Muran, 2000; Stolorow. Atwood i Brandschaft, 1994 i drugi autori). Filozofija integrativne psihoterapije u skladu je s filozofijom Međunarodne asocijacije za integrativnu psihoterapiju (IIPA) i Evropske asocijacije za integrativnu psihoterapiju (EAIP).

Integrativna psihoterapija zasniva se na integraciji savremene psihoanalitičke psihoterapije (objektni odnosi, psihologija ličnosti, intersubjektivni pristup), transakcijske analize, gestalt terapije, terapije usredsređene na klijenta i drugih, posebno razvojnih, neuroloških psihološki zasnovanih teorija i neuroznanosti. Integrativna psihoterapija podrazumijeva integriranje različitih psihoterapijskih pristupa. Svaki od ovih pristupa omogućuje djelomičnu interpretaciju ponašanja i smatra se vrijednom hipotezom ljudskog djelovanja. Integrativna psihoterapija obuhvata prije svega određeni stav prema psihoterapijskoj praksi koji potvrđuje važnost holističkog pristupa svakom pojedincu.

Stoga je glavni fokus integracija emocionalnog, duhovnog, kognitivnog, bihevioralnog i fiziološkog aspekta ličnosti. Cilj integrativne psihoterapije je da se kvaliteta života i funkcioniranja osobe u intrapsihičnom, međuljudskom i društveno-političkom prostoru maksimizira uz poštovanje vlastitih osobnih ograničenja i vanjskih ograničenja unutar konteksta svakog pojedinca.

Unutar ovog okvira neophodno je da je integracija proces na koji se terapeuti također moraju obavezati. Stoga se proces edukacije fokusira na osobnu integraciju studenta, budućeg terapeuta i posvećenost potrazi za znanjem u oblasti psihoterapije i srodnih područja. Stoga EAIP definira kao „Integrativnu“ bilo koju metodologiju i integrativnu orijentaciju u psihoterapiji koja ilustrira ili se razvija prema konceptualno koherentnoj, principijelnoj, teoretskoj kombinaciji dva ili više specifičnih pristupa i / ili predstavlja model integracije sam po sebi . S tim u vezi postoji posebna etička obaveza integrativnih psihoterapeuta da vode dijalog s kolegama različitih usmjerenja i da budu informirani o razvoju događaja na tom polju.

Središnje načelo integrativne psihoterapije je da niti jedan oblik terapije nije najbolji ili čak adekvatan u svim situacijama. Integrativna psihoterapija stoga promiče fleksibilnost u pristupu problemima, ali također se obavezuje na održavanje najviših standarda psihoterapijske prakse, supervizije i edukacije. Dakle, kada se integrativni terapeuti oslanjaju na različite strategije, tehnike, istraživanja i teorijske koncepte, to ne znači da se vodi principom eklektike, nego suštinskog razumijevanja holističkog principa integrativne psihoterapije i odgovornog djelovanja.

Integrativna psihoterapija, iako potvrđuje važnost znanja i primjene različitih pristupa ili kombinacija pristupa, najveći prioritet daje terapijskom odnosu kao srži dubinskih psihoterapijskih modaliteta. U terapijskom odnosu, posebno se naglašava stav održavanja poštovanja, sigurnosti, ljubaznosti, poštenja i jednakosti u odnosu na osobnost klijenta na način koji potvrđuje njegov-njen integritet, ne isključujući osobnost i integritet terapeuta. Integrativna psihoterapija potvrđuje važnost kreiranja psihološkog sigurnog prostora i emocionalne usklađenosti između terapeuta i klijenta. Jedino u ovako ko-kreiranom intersubjektivnom prostoru koji su zajedno stvorili klijent i terapeut, može započeti proces zacjeljivanja i rasta.

Uslovi za upis u edukacijski program

Osnovni kriterij upisa na edukaciju iz integrativne psihoterapije je da kandidati moraju ispunjavati barem jedan od zahtjeva:

- 1.) Završeno obrazovanje na sedmom nivou iz društvenih i humanističkih nauka (psiholozi, socijalni rad, socijalni pedagozi, pedagozi, ljekari...).
- 2.) Završen 7. nivo obrazovanja i završen program opštih sadržaja psihoterapije, tj. 'propaedeutike psihoterapije' u slučaju da osoba ne ispunjava zahtjeve prve tačke.

Kandidati koji se žele upisati na studijski program ispunjavaju "online obrazac prijave", pružajući informacije o profesionalnim kvalifikacijama i iskustvu, opisujući motivaciju za edukaciju, medicinsku povijest, itd. Intervju sa voditeljem edukacije i tročlanom komisijom za edukacijski program, također, je preduvjet za uključenje u edukaciju.

Programski zahtjevi

Ovi kriteriji temelje se na kriterijima EAP-a.

Programski zahtjevi su preduvjet za dobivanje europskog sertifikata o integrativnoj psihoterapiji. I usklađeni su sa: Međunarodnom asocijacijom za integrativnu psihoterapiju (IIPA) <https://integrativeassociation.com>, Europskom asocijacijom za integrativnu psihoterapiju (EAIP), Europskoj asocijacijom za psihoterapiju (EAP) i Savezom psihoterapijskih udruženja u Bosni i Hercegovini (SPU u BiH).

1. Učešće na modulima:

Sudjelovanje u programskim modulima (jednom mjesečno sa ljetnom i zimskom pauzom, minimalno četiri godine). To uključuje min 160 sati edukacije (teorije i metodologija) o integrativnoj psihoterapiji godišnje, ukupno minimalno 650 sati u četiri godine.

2. Klinička praksa:

Od druge godine nadalje, od studenta se očekuje da započne rad s klijentima u okviru javne ustanove (zdravstvene, socijalne), private prakse, unutar nevladinih organizacija ili humanitarnih organizacija. Za konačnu akreditaciju, edukanti moraju imati najmanje 400 sati kliničke prakse, što bi trebalo uključivati 350 sati integrativne psihoterapije.

3. Redovna supervizija:

Minimalni zahtjev je 200 sati supervizije. Najmanje 150 sati supervizije mora biti sa supervizorom integrativnog pravca. Za ostale sate supervizije, kandidat može odabrati certificiranog supervizora drugih psihoterapijskih pravaca (prije ili za vrijeme edukacije iz psihoterapije). Superviziju obavljaju stručnjaci koji ispunjavaju uslove u skladu sa BHIDAPA standardima.

4. Uključenost u redovnu ličnu psihoterapiju:

Uslov našeg edukacijskog programa je i uključenost u ličnu psihoterapiju. Lična psihoterapija koju terapeut nudi klijentu mora odgovarati psihoterapijskom modalitetu, njegovim principima, trajanju i učestalosti održavanja. Kandidati moraju imati najmanje 250 sati psihoterapije. Od toga, u principu, najmanje 200 sati mora biti integrativni psihoterapeuti, dok ostali sati lične terapije mogu biti drugi psihoterapijski pristupi. Od edukanata se očekuje da budu na ličnoj psihoterapiji od prve godine i nadalje do dobijanja diplome-certifikata; sa učestalošću terapije najmanje jednom sedmično. Psihoterapeut mora završiti psihoterapijsku edukaciju, imati europski certifikat i ispunjavati uslove za individualnog terapeuta u odnosu na BHIDAPA standarde.

5. Pismeni radovi i ispiti:

Studenti moraju imati pozitivnu ocjenu dva eseja tokom jedne školske godine u kojima pokrivaju i teorijsko i lično iskustvo, tj kritički osvrt na predstavljene teorije (u prvoj godini 2 teorijska eseja osobni razvojni profil i ispite). Studenti se moraju pripremiti za pismeni i usmeni ispit kako bi bili certificirani. Ukupno trajanje edukacijskog programa obuhvata ne manje od 3200 sati, raspoređeno u sedam godina, od kojih najmanje četiri godine moraju biti u specifičnom edukacijskom programu za psihoterapeute sa realiziranih 1500 sati. EAIP će odrediti udio elemenata za edukaciju koji se trebaju završiti kako bi se dobio certifikat.

6. Iskustvo u ustanovama mentalnog zdravlja

Za kandidate koji ne rade u ustanovama mentalnog zdravlja preduvjet je praksa u ustanovi gdje student stiče iskustvo u radu sa osobama s mentalnim smetnjama (20 radnih dana ili 160 sati).

7. Pridržavanje etičkog kodeksa:

Studenti se moraju pridžavati etičkog kodeksa BHIDAPA-e, etičkog kodeksa Saveza psihoterapijskih udruženja u Bosni i Hecegovini SPU u BiH i etičkog kodeksa krovne europske Asocijacije EAIP-a i EAP-a.

Sadržaj edukacijskog programa iz integrativne psihoterapije

Edukacija traje četiri godine. Peta godina je neobavezna i uključuje naprednu superviziju-mentorstvo, pripremu ispita i usavršavanje.

Obrazovanje je strukturirano na četiri glavna područja. Prva godina je upoznavanje s osnovnom teorijom i kako se ona odnosi na osobno iskustvo svakog studenta. Druga godina pokriva psihoterapijske metode i tehnike, treća godina specifične modalitete integrativne psihoterapije i rad sa specifičnim problemima. Četvrta godina posvećena je integraciji teorije i ličnoj integraciji studenta. Istražit će se različiti pristupi integraciji psihoterapije, gdje će se ispitati odnos integrativnog i drugih psihoterapijskih pravaca. Naglasak je na razvijanju jedinstvenog načina rada za svakog studenta. Peta godina je izborna i namijenjena je pripremi za ispite, naprednoj teoriji i kontinuiranom profesionalnom razvoju.

Prva godina - osnovna godina

“TEORIJE RAZVOJA I MOTIVACIJE”

CILJEVI PRVE GODINE:

- Steći znanje o temeljnim teorijskim konceptima integrativne psihoterapije (IP).
- Sticanje znanja iz različitih modaliteta psihoterapije i njihov odnos sa IP.
- Osobno iskustvo IP-a kroz grupni proces, individualnu grupnu terapiju i-ili iskustvene vježbe.

TEME:

-
1. Uvod u integrativnu psihoterapiju
  2. Razvoj psihoterapije i integrativne psihoterapije
  3. Ego stanja u integrativnoj psihoterapiji
  4. Životni skript i skriptni sistemi
  5. Teorije razvoja, 1. dio: razvoj privrženosti, t. objektni odnosi, t. separacija i individualizacija
  6. Uvod u IP metode: Integrativna psihoterapija na djelu
  7. Teorije razvoja, 2. dio: razvoj Selfa, t. Daniel Stern, razvoj seksualnog i rodnog identiteta
  8. Relacijske potrebe i teorija motivacije u IP-i
  9. Kontakt i prekidi kontakta
  10. Nesvjesni procesi-transfer i kontratransfer, projektivna identifikacija i paralelni procesi
-

Od druge godine počinje i napredna edukacija, koja pored modula uključuje superviziju, terapijsku praksu i ličnu terapiju.

Druga godina

'PSIHOTERAPIJSKE METODE I TEHNIKE'

CILJEVI DRUGE GODINE:

- Sticanje znanja o metodama i specifičnim tehnikama integrativne psihoterapije i etici rada psihoterapije,
- Učenje putem predavanja, iskustvenih vježbi, grupnog procesa, studija slučaja, supervizija.

TEME:

1. Prve terapijske sesije sa klijentima
2. Etika u integrativnoj psihoterapiji
3. Dijagnostika i intervencije u integrativnoj psihoterapiji
4. Metode integrativne psihoterapije
5. Rad sa ego stanjem djeteta
6. Kognitivne i bihevioralne tehnike u integrativnoj psihoterapiji, tehnike opuštanja i disanja u psihoterapiji
7. Svjesnost u integrativnoj psihoterapiji
8. Eksperimentiranje, proces i svjesnost
9. Rad sa emocijama u integrativnoj psihoterapiji
10. Značaj tijela i tjelesnih procesa u integrativnoj psihoterapiji

Treća godina

'INTEGRATIVNA PSIHOTERAPIJA USMJERENA NA SPECIFIČNE PROBLEME'

CILJEVI TREĆE GODINE:

- Učenje specifičnosti rada sa različitim psihijatrijskim problemima i poremećajima

TEME:

-
1. Terapijski odnos, Terapijski savez i rad s poremećajima alijanse
  2. Psihološka trauma i uvod u terapijski rad
  3. Rad sa traumatiziranim klijentima i sekundarnom traumatizacijom
  4. Psihoterapija srama-stida
  5. Seksualnost i psihoterapija
  6. Psihopatologija 1 – seminar
  7. Psihopatologija 2 – seminar
  8. Psihoterapija stilova privrženosti
  9. Integrativna psihoterapija u radu sa graničnim, narcisoidnim i šizoidnim poremećajima
  10. Psihoterapija usmjerena na ego stanje roditelj - model procesa
-

OPCIJE: Psihoterapija i farmakoterapija, Liječenje poremećaja u ishrani, ovisnosti o drogama, psihoza itd.

Četvrta godina

'IP - INTEGRATIVNA PSIHOTERAPIJA U RAZLIČITIM KONTEKSTIMA I INTEGRACIJA PSIHOTERAPIJA

CILJEVI:

- Upoznavanje različitih oblika integrativne psihoterapije (partnerska, porodična terapija, koterapija, kotalacije) i rad u različitim kontekstima (značaj multikulturnih faktora)
- Sticanje dodatnih znanja ili specifičnih psihoterapijskih tehnika
- Integracija teorije stečene do sada sa praksom
- Fokusiranje na ličnu integraciju svakog edukanta. Osnovno pitanje: Kako moje teorijsko znanje, supervizija i moja lična terapija utiču na moj rad psihoterapeuta?
- Priprema ispita putem rasprave o studijama slučaja i supervizije snimanja

TEME:

---

1. Istraživanja u psihoterapiji
  2. Multikulturalizam i psihoterapija
  3. Rad sa suicidalnim klijentima i tugujućim klijentima
  4. Tehnike orijentisane prema emocijama: tehnika obiteljskih konstelacija, tehnika prazne stolice
  5. Partnerska terapija
  6. Grupna psihoterapija
  7. Integrativna psihoterapija u teoriji i praksi (supervizija i integracija teorije)
  8. Neuroznanost i psihoterapija
  9. Duhovnost i psihoterapija: Ko sam ja, kuda idem i šta postajem? - Integracija identiteta psihoterapeuta
  10. Mentorski rad
-

Moguće dodatne teme:

- Rad na snovima u integrativnoj psihoterapiji
- Rad sa kreativnim tehnikama
- Integrativna psihoterapija za djecu i adolescente

Peta godina (neobavezno)

„PRIPREMA ZA PISANJE DIPLOMSKOG RADA, DIPLOMSKI ISPIT I PROFESIONALNI RAZVOJ“

CILJEVI:

- Konsolidovati teorijska i stručna znanja.
- Priprema za ispit kroz superviziju snimanja, studije slučaja i diskusiju o transkripta i ispitima.
- Promovisati profesionalni razvoj studenata (pisanje članaka, istraživanje, napredna teorijska rasprava, razvoj i unapređenje teorije, prezentacije studentskih seminara).

SADRŽAJ:

Sadržaj godine će se određivati na osnovu potreba učenja studenta. Struktura ove godine zavisi više od studenta nego od nastavnika-mentora-supervizora.

Pratimo nova znanja i smjernice u nauci o psihoterapiji, tako da se određeni sadržaji u programu mogu također dodavati ili mijenjati. Pridržavamo pravo na izmjene u programu (npr. Promjena teme po godini itd.).

BHIDAPA

Specifična područja uključena u edukaciju

Opisani nastavni plan i program uključuje sljedeće teme:

- Teorije ljudskog razvoja tokom životnog ciklusa, uključujući seksualni razvoj (40 sati). Na prvoj godini održat će se dvodnevni modul o ljudskom razvoju (ljudski razvoj i odnosi). Ova tema će također biti obrađena u vezi sa drugim temama i autorima u narednim godinama edukacije.
- Razumijevanje različitih psihoterapijskih pristupa (najmanje 100 sati).
- Teorija promjene (najmanje 80 sati). To je središnja tema prve dvije godine edukacije.
- Razumijevanje socijalnih pitanja u vezi s psihoterapijom (40 sati).
- Teorije psihopatologije (100 sati). To je centralna tema treće godine edukacije.
- Teorije procjene i terapijske intervencije (100 sati). Uključeni su u sve četiri godine edukacije.

Struktura edukativnih vikenda

Nastava se obično održava petkom (između 17:00 i 21:00 sati), subotom (između 9:30 i 18 sati), a i nedjeljom (između 8:30 i 13 sati), nekoliko puta u godini od subote 9:30 do nedjelje do 17:30.

Svaki je dan podijeljen u četiri odjeljka sa pauzama i ručkom. Barem jedan dio dnevno posvećen je grupnom procesu. Članovi tima također imaju priliku dijeliti svoja profesionalna dostignuća i postavljati pitanja vezana za prethodni vikend edukacije. Na početku modula vrijeme je također posvećeno dogovorima za cijeli edukativni vikend (supervizija, grupna terapija). Ostali dijelovi modula uključuju prezentacije didaktičke teorije, iskustvene vježbe, prezentacije terapije, diskusije, prezentacije seminara i superviziju. Posljednji dio modula posvećen je ocjeni i povratnim informacijama i učenika i mentora.

Opisana struktura je općenita. Neke posebne module i module koje vode strani stručnjaci mogu trajati nekoliko dana.

Vremenski okvir cjelokupnog nastavnog plana i programa

Svake godine polaznici će završiti 160 sati kroz module. Za četiri godine studenti će kroz module realizovati 650 sati teorije i metodologije i 150 sati ličnog rasta i razvoja (kroz grupne procese).

Aranžmani

Studenti će na početku bazičnog i naprednog dijela edukacije potpisati ugovor s Edukacijskim Centrom BHIDAPA. U njemu se BHIDAPA obavezuje da će školovanje isporučiti prema planiranom programu, a student će redovno pohađati module, aktivno ispunjavati zadatke iz programa i plaćati školarinu bez obzira na prisustvo.

Metode edukacije

Proces podučavanja i učenja naglašava da je efekt veći kad je teorijsko učenje povezano sa iskustvenim učenjem. Važno je da se pojmovi i teorije, također, fenomenološki dožive kako bi se postigli dobri rezultati. U psihoterapijskom treningu ovaj je aspekt vrlo važan, jer je psihoterapija i umjeće i znanost, a važne vještine nisu samo usko definirane tehničkim sposobnostima, već su i složene lične i međuljudske vještine, kao što su: sposobnost samoprihvatanja, međuljudska osjetljivost, sposobnost istinske interakcije sa klijentom. Naučiti voditi psihoterapijski seting slično je učenju drugih složenih vještina i uključuje nekoliko komponenti: mentoriranje, učenje po modelu, igranje uloga i interaktivno vođenje klijenta kroz proces. Moduli uključuju strukturirano učenje s naglaskom na iskustveno učenje. Standardni edukativni blok sata (u trajanju od dva sata iznosi 90 minuta) uključuje teorijski prikaz sadržaja, iskustvenu vježbu u vezi s teorijom i raspravom o iskustvu, te povezivanja sa predstavljenom teorijom.

Metode uključuju:

- 1.) Didaktička predavanja;
- 2.) Rasprava o konceptima ili ličnom iskustvu;
- 3.) Iskusne vježbe (pojedinačno, u parovima ili u malim grupama);
- 4.) Vođenje grupnog procesa;
- 5.) Monitoring, diskusiju o kliničkim slučajevima i snimcima koje studenti donosu na predavanje;
- 6.) Korištenje psihoterapijskih susreta sa video zapisima i snimcima relevantnim za određenu modul;

- 7.) Grupnu individualnu terapiju;
- 8.) Pismeni rad (eseji) i / ili istraživački projekti;
- 9.) Prezentacije terapija.

Iskustvene metode

Iskustveno učenje izuzetno je važno u našoj edukaciji. Ključne vještine psihoterapije mogu se učinkovito poučiti samo iskustvom. Iskustveno učenje uključuje pokazivanje određene vještine i praktičnu vježbu za savladavanje vještine u parovima ili trijadama, gdje studenti izmjenjuju uloge psihoterapeuta, klijenta i opservera. Na taj način vježbaju vještine i dobivaju povratne informacije o svom radu. Drugi oblik iskustvenog učenja je procesna grupa. Takve grupe su dio svakog modula. Grupni procesi su mjesto na kojem studenti mogu razgovarati o odnosima unutar grupe, ličnom iskustvu prezentiranih sadržaja i njihovom uticaju.

Ostalo iskustveno učenje može uključivati:

- grupnu terapiju (mentor ili član grupe je terapeut, drugi član grupe je klijent)
- grupni proces u malim grupama (tri ili četiri osobe), gdje se vrši interakcija sa trenerom i provjeravaju hipoteze, intervencije, transferi, kontratransferi i ostali fenomeni koji se pojavljuju u setingu,
- peer grupe bez prisustva trenera (rad u trijadama, gdje se studenti potiču da izmjenjuju uloge terapeut, klijent, opserver i tako jačaju identitet terapeuta integrišući ga sa teorijom i praktičnim radom)
- iskustveno učenje putem grupne supervizije.

Integracija teorije i integracija unutar terapeuta

Razumijevanje teorije i naučnih dostignuća ključno je za psihoterapijsku praksu, ali nijednu teoriju ne treba shvatiti kao apsolutnu istinu. Iz tog razloga se studente potiče da proučavaju alternativne teorije i porede ih sa teorijom koja se razmatra. U četvrtoj godini će se poseban fokus staviti na

razumijevanje različitih psihoterapijskih pristupa i razvijanje ličnog stila psihoterapeuta (integracija unutar studenta). Glavni aspekti razvoja psihoterapeuta je svjesnost integracije:

- teorije,
- lične terapije i iskustva,
- supervizije,
- rada sa klijentima.

Ti su aspekti međusobno povezani i od velikog su značaja za razvoj psihoterapeuta. U integrativnom obrazovanju iz psihoterapije važno je stvoriti prostor u kojem studenti mogu razmišljati i davati mišljenja o osnovnim pitanjima koja su relevantna za ličnu integraciju terapeuta. Pri tome, psihoterapeuti pod supervizijom razmatraju sljedeća pitanja:

- Kako je kliničko iskustvo promijenilo vašu teorijsku orijentaciju?
- Kako je učenje nove teorije promijenilo vaše terapijske metode?
- Kako vaša integracija lične historije, teorije, monitoringa i kliničkog iskustva utiče na terapiju koju danas provodite?

Postupci ocjenjivanja:

Razvoj studenta procjenjuje se na dva načina:

1.) Studenti kontinuirano dobivaju povratne informacije o svom znanju i terapijskoj praksi. Ovaj postupak im daje korisne informacije o njihovom teorijskom i praktičnom znanju. Prezentacije i snimci slučajeva mogu na poseban način pružiti dodatne informacije o sposobnostima studenta.

2.) Procjena eseja i ispita. Studenti dobivaju pisani izvještaj o svom znanju putem pisanih eseja i ispita. Svake godine student mora napisati dva eseja koji pokrivaju i teoriju i praksu i jedan esej u kojem opisuju process vlastitog razvoja.

Uspješan završetak eseja i ispita preduvjet su za upis u višu godinu edukacije. Po završetku četiri godine studenti mogu odlučiti da pohađaju petu godinu koja je namijenjena pripremi za ispit i unapređenju profesionalnog razvoja studenta. U takvoj grupi studenti imaju priliku nadgledati snimke ispita, kao i položiti ispit ili razgovarati o važnim teorijskim pitanjima. Na taj

način dobivaju podršku za odluku da polože završni ispit za sticanje certifikata i kvalifikacije *Certificirani integrativni psihoterapeut*.

U toku ocjenjivanja spremnosti studenata za završni ispit, studenti moraju ispuniti planom I programom predviđene zahtjeve. Moraju pokazati i temeljne kompetencije integrativnog terapeuta u radu sa klijentima. Psihoterapijske kompetencije su sljedeće:

- posvećenost filozofiji integrativne psihoterapije,
- razvijanje i održavanje efikasnog psihoterapijskog odnosa,
- poznavanje različitih teorija i metoda terapije, razvoj vlastitog pristupa, integracija znanja i vještina i intrapsihičkih procesa unutar terapeuta,
- posvećenost stalnom ličnom i profesionalnom razvoju,
- svijest o vlastitim ograničenjima i prednostima.

Završni postupci ocjenjivanja (diploma iz integrativne psihoterapije)

Prije polaganja završnog ispita student mora dostaviti sljedeću dokumentaciju: indeks o satima edukacije, potvrdu o položenim ispitima i esejima; potvrdu o kliničkoj praksi, potvrdu o satima supervizije i individualne terapije, pismo preporuke od primarnog supervizora i terapeuta o satima lične terapije i napretku.

Nakon uvida da je student predao svu potrebnu dokumentaciju, student bira mentora za svoju diplomu i predaje obrazac: 'Prijava za pisanje diplomskog rada i odabir mentora'. Kada student napiše diplomski rad i mentor ga pozitivno ocijeni, diplomski rad se šalje na ocjenu vanjskom procjenitelju.

Završni test ima dva dijela: pismeni i usmeni.

Pismeni ispit – diplomski rad

Pismeni ispit uključuje 'diplomski rad' koji uključuje studiju slučaja, diskusiju o teoriji i profesionalnu prezentaciju kandidata.

Prvi dio za dobivanje diplome bavi se opisom vlastitog identiteta kao integrativnog psihoterapeuta. Sadrži opis profesionalnog konteksta, iskustvo edukacije i opis njegova pristupa integriranju psihoterapije.

Središnji dio je sveobuhvatna studija slučaja koja uključuje klijentovu povijest, dijagnozu, plan tretmana, terapijski proces i intervencije.

Treći dio završnog ispita je teorijski esej (prezentacija) o integrativnoj psihoterapiji koji mora biti u skladu s opisanom studijom slučaja. Mora pokazati demonstriranje teorijskog aspekta terapijske prakse opisane u studiji slučaja.

Završni rad se mora predati mentoru na pregled najmanje šest mjeseci prije datuma usmenog ispita. Ako mentor potvrdi prikladnost završnog rada, rad se šalje vanjskom procjenitelju na ocjenu. Pristup usmenom ispitu je moguć ako vanjski ispitivač pozitivno ocijeni završni rad.

Usmeni ispit

Osobe koje su uspješno položile pismeni ispit, mogu polagati usmeni ispit. Usmeni ispit je završni stadij završnog ispita i završni korak čitavog procesa stjecanja certifikata u integrativnoj psihoterapiji.

Procjenitelji uključeni u oba postupka procjene

Pismeni ispit ocjenjuje ocjenjivač koji nije kandidatov mentor za primarnu edukaciju, supervizor ili terapeut. Na usmenom ispitu prisustvuju najmanje tri psihoterapeuta. Barem jedan od njih nije član BHIDAPA Centra. Najmanje dva procjenitelja su integrativni psihoterapeuti i član je Međunarodnog udruženja za integrativnu psihoterapiju ili Evropskog udruženja za integrativnu psihoterapiju.

Certifikati po završetku studija

- 1) Diploma iz integrativne psihoterapije (BHIDAPA)
  - 2) Certifikat o integrativnoj psihoterapiji (Međunarodno Institut za integrativnu psihoterapiju-IIPA)
  - 3) Certifikat o integrativnoj psihoterapiji (Evropsko udruženje za integrativnu psihoterapiju-EAIP)
  - 4) Evropski certifikat o psihoterapiji (Evropsko udruženje za psihoterapiju-EAP)
-

BHIDAPA KONTAKT: info@bhidapa.ba, amela.hadzimejlic@bhidapa.ba <https://bhidapa.ba/>,
<https://journal.bhidapa.ba>

PROFESORI-VODITELJI UKLJUČENI U PROGRAM

Prof. dr. psih. sc. Gregor Žvelc (Slovenija)

Europski certificiran integrativni psihoterapeut, transakcioni analitičar, trener i supervisor

Dr. psih. sc. Maša Žvelc (Slovenija)

Europski certificiran integrativni psihoterapeut, trener i supervisor

Mr. soc. sc. Joanna Hewitt Evans (Ujedinjeno Kraljevstvo)

Europski certificiran integrativni psihoterapeut i Gestalt terapeut, trener i supervisor

Prof. dr.sc. Dubravka Kocijan Hercigonja, dr. med., neuropsihijatar (Hrvatska)

Europski certificiran integrativni psihoterapeut, trener i supervisor

Prof. dr. psih. sc. Gordana Buljan Flander (Hrvatska)

Europski certificiran integrativni psihoterapeut, trener i supervisor

Prof. dr. psih. sc. Vesna Petrović (Srbija)

Europski certificiran integrativni psihoterapeut, trener i supervisor

Prof. dr. sc. Mirjana Graovac, dr. med., psihijatar (Hrvatska)

Europski certificiran psihoanalitički psihoterapeut i trener

Prof. dr.sc. Goran Arbanas, dr. med., psihijatar (Hrvatska)

Europski certificiran seksualni psihoterapeut i trener

Dr.zdrav. sc. Mirela Badurina (Bosnia i Hercegovina)

Europski certificiran Gestalt psihoterapeut, Integrativni psihoterapeut za djecu i adolescente, trener i supervisor

Sabina Zijadić Husić (Bosnia i Hercegovina)

Gestalt psihoterapeut, Europski certificiran Integrativni psihoterapeut za djecu i adolescente, trener i supervisor

Prim. mr. sc. Dr. Azra Arnautović (Bosnia i Hercegovina)

pedijatar, grupni psihoanalitičar, Europski certificiran Integrativni psihoterapeut za djecu i adolescente, trener i supervisor

Ivana Slavković (Srbija)

Europski certificiran psihodramski psihoterapeut i trener

Mr.sc. Đana Lončarica (Bosnia i Hercegovina)

Europski certificiran Gestalt psihoterapeut, Sistemski porodični terapeut, Integrativni psihoterapeut za djecu i adolescente, trener i supervisor

Prof. dr. psih. sc. Igor Krnetić (Bosna i Hercegovina)

Europski certificirani RE&KBT, ACT i CFT psihoterapeut

Dr. sc. Vesna Hercigonja Novković (Hrvatska)

Europski certificiran Integrativni psihoterapeut, integrativni psihoterapeut za djecu i adolescente, trener

Mr. psih. sc. Sedin Habibović (Bosna i Hercegovina)

TA, terapeut sistemskih konstelacija, EMDR i trener Majndfulnessa

BHIDAPA zadržava pravo promjene izbora predavača

OSNOVNE REFERENCE

- Benjamin, L. S. (1996). *Interpersonal Diagnosis and Treatment of Personality Disorders*. New York: Guilford Press.
- Bohart, A. C. in Greenberg, L. S. (Ed) (1997). *Empathy Reconsidered. New Directions in Psychotherapy*. Washington: American Psychological Association.
- Christoph-Lemke, C. (1999). *The contributions of transactional analysis to integrative psychotherapy*. *Transactional Analysis Journal*, 29, 198-214.
- Clarkson, P. (1992). *Transactional Analysis Psychotherapy. An Integrated Approach*. London in New York: Routledge.
- Čefarin, D. in Žvelc, G. (2015). *Disociacija, travmatski stres in psihoterapija*. *Kairos*, 9(1-2), 83-102.
- Erskine, R.G. (1997). *Theories and methods of an integrative transactional analysis. A volume of selected articles*. San Francisco: TA Press.
- Erskine, R. in Moursand, J. (1988/1998). *Integrative Psychotherapy in Action*. Highland, NY: The Gestalt Journal Press.
- Erskine, R. G. (2015). *Relational patterns, therapeutic presence*. Concepts and practice of integrative psychotherapy. London: Karnac.
- Erskine, R. G., Moursand, J., Trautmann, R. L. (1999). *Beyond Empathy. A Therapy of Contact-in-Relationship*. Philadelphia, London: Brunner/Mazel, Taylor in Francis Group.
- Evans, K. R. in Gilbert, M. C. (2005). *An Introduction to Integrative Psychotherapy*. Palgrave Macmillan.
- Fosha, D. (2000). *The Transforming Power of Affect. A Model for Accelerated Change*. Basic Books.
- Gilbert, M.C. (2003). *Ego states and Ego state Networks: Some questions for the practitioner*.
- V Sills, C. in Hargaden, H. (ur.), *Ego States*. London: Worth Publishing. 232-246.
- Greenberg J. R. in Mitchell, S.A. (1983). *Object Relations in Psychoanalytic Theory* Cambridge, Massachusetts, London: Harvard University Press.
- Greenberg, L.S. in Paivio, S.C. (1997). *Working with emotions in psychotherapy*. New York,

London: Guilford Press.

Knapp, M. O. in Erskine, R.G. (2003). *Core Concepts of an Integrative Transactional Analysis*, Transactional Analysis Journal, 32(2), 168-178.

Kohut, H. (1977). *The Restoration of the Self*. Madison, Connecticut: International Universities Press.

Modic, K. U., Žvelc. G. (2015). *Helpful aspects of the therapeutic relationship in Integrative Psychotherapy*. International Journal of Integrative Psychotherapy, 6, 1-25.

Moursand, J. P. in Erskine, R. G. (2004). *Integrative Psychotherapy. The Art and Science of Relationship*. Pacific Grove, CA: Brooks/Cole-Thomson Learning.

Ogden, P., Minton, K. in Pain, C. (2006). *Trauma and the body. A sensorimotor approach to psychotherapy*. New York: Norton.

O'Reilly-Knapp, M., in Erskine, R.G. (2003). *Core Concepts of an Integrative Transactional Analysis*. Transactional Analysis Journal, 33(2), 168-177.

Rothschild, B. (2000). *The body remembers. The psychophysiology of trauma and trauma treatment*. New York: W. W. Norton.

Safran, J. D. in Muran, J. C. (2000). *Negotiating the Therapeutic Alliance. A Relational Treatment Guide*. New York, London: The Guilford Press.

Siegel, D. J. (1999). *The developing mind. Toward a Neurobiology of Interpersonal Experience*. New York, London: The Guilford Press.

Stern, D. (1985). *The Interpersonal World of the Infant. A View from Psychoanalysis and Developmental Psychology*. Basic Books - A division of HarperCollinsPublishers.

Stern, D. N. (1995). *The Motherhood Constellation. A Unified View of Parent-Infant Psychotherapy*. New York: BasicBooks, A Division of HarperCollins Publishers.

Stolorow, R.D., Atwood, G. E. in Brandschaft, B. (1994). *The Intersubjective Perspective*. Northvale: Jason Aronson.

Žvelc, G. (2010). *The integrative psychotherapy scale for assessment of therapist's activity*. International journal of integrative psychotherapy, 1(2), 1-12.

Žvelc, G. (2010). *Object and subject relations in adulthood : towards an integrative model of*

interpersonal relationships. *Psychiatria Danubina*, 22(4), 498-508.

Žvelc, G. (2011). *Razvojne teorije v psihoterapiji*. Integrativni model medosebnih odnosov. Ljubljana: Založba IPSA.

Žvelc, G. (2012). *Mindful processing in psychotherapy = facilitating natural healing process within attuned therapeutic relationship*. *International journal of integrative psychotherapy*, 3(1), 1-17.

Žvelc, M. in Žvelc, G. (2006). *Stili navezanosti v odraslosti*. *Psihološka obzorja*, 15(3), 51- 64.

Žvelc, M. (2008). *Working with mistakes in psychotherapy. A relational model*. *European Journal for Qualitative Research in Psychotherapy*, 3, 1-9.

Žvelc, M. (2011). *I have feelings, too. The journey from avoidant to secure attachment*. *International Journal of Integrative Psychotherapy*, 2(1).

Žvelc, M. (2015a). *Pomembni dogodki v superviziji: Izkušnje in pogledi supervizantov*. *Kairos. Slovenska revija za psihoterapijo*, 9(1-2), 47-77.

Žvelc, G., Žvelc, M. (2010). *Integrativna psihoterapija – relacijska smer*. V L. Bosiljka (ur.), *Psihoterapija na Slovenskem: pregled psihoterapevtskih šol, udeleženk strokovnega srečanja Psihoterapija na Slovenskem (83-93)*. Kranj: Inštitut za realitetno terapijo.

Žvelc, G. in Žvelc, M. (2011). *Integrativna psihoterapija*. V M. Žvelc, M. Možina in J. Bohak (Ur.), *Psihoterapija (565-590)*. Ljubljana: Založba IPSA.

Žvelc, M., Možina, M. in Bohak, J. (ur.). (2011). *Psihoterapija*. Ljubljana: Založba IPSA.

Žvelc, G. in Žvelc, M. (2020). *Integrative Psychotherapy - A Mindfulness- and Compassion-Oriented Approach*. Ljubljana: Routledge